

Jü Carta San Pablota Jiojtekähui Jume Romanommehui

Pablota ámeu teboterim

¹ Ínapo Pablo, Jesucristota nésahui joame, apóstoltu iaahuaka núnuri. Jü tü nooki Diosta evangelio ín noknakë béchibone yeu púari.

² Dios ínel ä yáa rókaka nok-latukay, jauhuey naateka jume ä profeetam huämi, juka huépülsi huëpo Diosta bétana ä jiojtekä pámani,

³ ä Üusihua bétana, itom Señor Jesucristo, rey Davidtat yeu simlame.

⁴ Huanäi Dios ä täyatebok; junëli tua Diosta ä Üusitukähui, úttiärata jípureka, Espíritupo huépülsi huëpo áu ä nükä béchibo, entok kókkolam násuk ä jíabitekä béchibo.

⁵ Jesucristota huámtä mabet-la juka kaa náksi tühuata apóstolimtu sáyhuakä. Huanäite béja íkái síme ániapo anemmeu noknake, ä nésahui súaleka am yáanakë béchibo, ä téhuam jíba yöreka.

⁶ Huámë násuku eme két áma näikiari, Jesucristota áttiamtu iaahuaka.

⁷ Síme eme jume buere joära Romapo aneme, Diosta nákehui, Diosta nésahui huépulta bénasi jíba joaka núnurim, jíapsi béchibo yeu púarim: Diosta kaa náksi tühua entok yánti jíapsihuame enchim béchibotunake, Dios itom

Áchay bétana huéeme entok jü Señor Jesucristota bétana.

Pablota Romau nóiti péähui

⁸ Kaita bát jee enchimneu nokaka juka ín Diostane baisau báare, Jesucristota huám ámani enchim bétana nokhuamta. Béja simekut jikkaj-ri, juka jáchin tüisi Diosta enchim súaléhui.

⁹ Dios Áapo jüneiya, chíkti ín jíapsimak áa béchibo ín tekipanoähui, jü noki ä Üusi bétana huémta chíbejtiaaka, entok Áapo két jüneiya, kaa chükteka enchim béchibo oraciompo Diostau ín nokähui, Áaporikúu bícha.

¹⁰ Áune ä nétane, áapo ínel éateko nee ä máknake, ín áman huéenaké béchibo, entokne al-leaka áman yebijnake jum enchim anéhui.

¹¹ Bueitukne tüisi enchim bit péiya, juka Diosta bétana ín mák-ri enchimmet ä chíbejtia báreka, juka enchim mabet-läu chë júne tútti enchim át jíapsinaké béchibo.

¹² Júnëlituk jü jáchin juka Diosta enchim súaléhui huépülsi náu tahuanake, enchim béchibo júne türinake entok ínapo júne al-leaka tahuanake, juka Diosta enchimmet yáakäu bíchaka.

¹³ Íkái éntokem két jüneriapo yúmala, hermaanom, búrusine áman enchimneu huée báreka eiyay, enchim násuk tekipanua báreka enchim ä bit íaaka, jáchin machisi juka Diosta ínomak anéhui, jume kaa judíom násuku júne két ánëli. Të én tájti obiachisi ínobia chätula, enchimneu ín huéenakéhui.

¹⁴ Jume griegommehui entok kaa griegomme-hui, jume tüisi jita täyammehui entok jume kaa jiösia täyammehui, úttia ín ámeu noknakëhui, juka Diosta nooki.

¹⁵ Júnëlem jüneiya, ínapo ál-lane béja läuti jëla áman ä noknake, juka bemela nokta Diosta bétana huémta enchimmeu këtchi, Romapo joakammehui.

Jü evangeliota úttia

¹⁶ Bueítuk iri noki bemela Diosta bétana huémtayi kanne áy tiihue, bueítuk iri Diosta úttiära, simeta béppa. Jábetaka junne ä súaleme áy jínëutunake, jume judíom bátchu, chúkula éntok jume griegom këtchi.

¹⁷ İri noki Diosta bétana bemelasi huéeme itom ä téjhua, jáchin Diosta bíchäpo kaita kul-paka itom tatahuähui: tua bát huëpo ä súalhuä pámani, entok júchi ä súalhuäpo huämi, juka jiojterita jiäpo bënasi: “Të jü lütüriata joaka jiápsame Diosta nokibet ä ea béchibo jiápsita jípunake.”

Yoremta kaa tü jiápsékähui

¹⁸ Dios téhueka bétana ä ómtira bíttebo, jume sime Diosta béj-reka jiápsammehui, bueítuk jume yoremem kaa türik huéetuaka, jukam lütüriata kaa boojotua, juka kaa tíuramak náu ä kütiaka.

¹⁹ Bempom huitti jüneiya, juka Diosta lütüria ják áman huëhui. Dios machisi ámeu áu yeu buíj-la.

²⁰ Bueítuk kálajkosi bíttu jiöbe, sime jita kara bíttume ímí ayukame Diosta áttiari: jü jíba

béchiŋbo Diosta úttiära, entok jü Dios tua ájária jíba béchiŋbo jíápsame. Kálajkosi maachi, jü Diosta jáchiŋakähui, ániata ä yáakápo huämi. Huäri béchiŋbo, “katte Diosta bitcha”, ti jünem kara jiaahua.

²¹ Júneli Diosta tatäyalataka jünem, katim ä yöreka ä úttilek, ä Diostukä pámani, entokim kaa ä baisauhuek junne. Jü ili bem jita täyämakim emo buérialék; jü bem jíápsihua entok bem éäü jíba jo báarey. Huäri béchiŋbo bem éeri kaa machiriata jípureka taahuak.

²² Túisi emo jita täyaleka, junéli éakasum kaa susuaka taahuak,

²³ entokim juka Diosta lóoria kaa yuyujtumta kara bíttumta bem kóbapo yeu ä huíkeka ä yáuhuak, entokim ími buíapo jometa bénasä yáuhuak. Huanärim huikitta bénasä yáalataka ä Dios tíiya, náikim guókekamta entok bakotta bénasi junne kétchi.

²⁴ Huäri béchiŋbo jü Dios chícha máchiriau bíchaa am sákatuak, tiusi máchiraata bem yáa bárëu bícha; bem takahuam júne kaa yöreka jájanam juénasi náu aayuk.

²⁵ Jü Diosta lütüría ára nókiŋchiata béchiŋbom ä nakuliak; júri ámeu chúppuk, ími buíapo yáarítáu bem tohokteka ä yöreka entok ä úttileka, juka símeta yáalata júne yöri máchika; júri Dios béja jíba yúu huásu-huásuktiapo jíápsaka yörihua. Júnentunake.

²⁶ Huäri béchiŋbo Dios tiusi machikuu am tójjak. Bem jáamuchim júne két tábuiasi emo nü táytek; jáamuchimtaka jünem jáamuchimmak emo náyotek.

²⁷ Jume yoremem júne két ánëli, bem jáamuchim tójaka, áme Bénasi oohuimmakim totö táytek, tiosi máchiraata náu joaka. Huári béchïbo bem takahuapo júri ámeu yeu chúppuk, sékána böot bem kuaktekä béchïbo.

²⁸ Bempo béja juka Diosta omot yéchaka, kaitam Diostamak júneria báreka taahuak. Huanäi jú Dios béja am kóba rókotek, kaa huéchiasi jita am yáanakë béchïbo am tójjak.

²⁹ Jú kaa lütüriay símekut tápunika, kaa emo jub-lataka kíal náu anhuameyi, kaa tiurayi, tómi péé mukiyai, kaa yore jiokolihuumtayi, áapolaytu báaremmiayi, yore súahuamtayi, náu nássuahuamtayi, ára nókichiayi entok áu iaahuamtayi.

³⁰ Jábetachim kaa tüisi nooka, yorem júnaale; ilitchisi júnem kaa Diosta bétana nokhuamta jíkkaj báare; karam jotu; símeku bempo jíbatu báare; emom buériale, kaa türík yáa báreka jíbam éiya; katim bem áchayim nok jíkkaja;

³¹ bem éäpom jíba an báare; katim emo júnee johua; kaabetam nákke; námakakim jíapsek; kaabetam jiokolë.

³² Tüisim júneiya, Diosta jauhueeka juka bétte nokta ámet chüpanakëhui, juka kókkohuamta áme béchïbo náikiatukähui, síme kaa türík joame béchïbo; júnel taka júnem jíba ikárim símeta boojoria, entokim két ámemak al-leiya, íkai jita am joayo.

2

Diosta yäura lutüria yorem tat chúppe

¹ Huäri béchïbo empo kaitachë jáhuiteka emo yeu huíknake, empo yoreme jábetaka junne. Empo täbuik sútuay emo yuktituame, täbuikut nokta chúpaka, émpë két emo béj-reka ayunake; éntoke két áa bénasi aane.

² Íkãite jüneria: Dios áapo lütüriata jípureme bétte nokta ámet chúpanake, jume kaa ál-la machisi íkãi simeta joammechi.

³ Én éntok empo, íkãi jita joame entok nokta huatemet chúpame entok áme bénasi aneme, ¡kaibë ä guójanianake, juka Diosta yäurau enchi yeu kéchanakëhui!

⁴ ¿Jachë kia kaitapo emo ä bittua juka Diosta úttesi yore ä jiokolëhui? Tebe tiempota enchi mákka, enchi jíapsi kuakti íaaka, kaa bamsipo enchi huéria enchi jiokoleka. ¿Jukarë empo kaa jüneria?

⁵ Të juka námakak em jíápsekä béchïbo, karë emo jíapsi kuaktia junne; emochë náchá yétcha, juka Diosta ómtira; huäri béja emo béchïbo kaa türinake júnaköri, juka taahuarita yúmako, Diosta bétte nokta ímï ániata béppa chíbejtiahuako, entok ámani juka Diosta lutüria yeu machiako, júnakoy béja simem Diosta yäurau yeu am jábuhuako.

⁶ Ámani béja síme hueuhuëpulaka núnuhuakä béjtuana, jita bénak bem yáakäu bétana.

⁷ Jíbapo béchïbo jíapsihuatam mabetnake, huame jíba tühuata joaka jíápsakame. Huamëi béja juka lóoriata jaria, entok Diosta bétana yórihuamta entok yü tütti jíapsihuatamta.

⁸ Të Diosta ómtira entok jü bétte noki ámeu ayunake, jume kaa báreka Diosta béj-reka jíápsammehui. Ímëri juka lütüriata kaa huáatiaka, kaa emo tóij báareme.

⁹ Jiokot anhuame entok kökosi éehuame áme béchibotunake, síme jume yoremem kaa türík joammehui, jü judíota béchibo bátchu, huanäi jü griego kaa judíota béchibo kétchi.

¹⁰ Të lóoria entok yörisi machika entok yánti jíápsihuame ayunake, jume tühuata joame béchibo, jü judíota béchibo bátchu, huanäi entok jü griego kaa judíota béchibo kétchi.

¹¹ Bueítuk jü Dios kaabeta chë áma nákke; símem nánancha éria.

¹² Bueítuk síme juka Moiséjta ley kaa jípureka jíöbeka kaa tüisi ayukame, junëlim kaita leyta jípureka jiokot noki bétteka ámet chúpatunake; entok síme juka Moiséjta ley mámpo jípureka kaa ä jíá páman ayukame, júri leyta béchibom kët jum Diosta yäurau yeu tóijna. Huanäi noki béttesi ámet chúpatunake.

¹³ Bueítuk katim tü yóremem juka Moiséjta ley bem jíkkajakä béchibo, ál-lam juka Moiséjta ley jíá páman bem anë béchibo; júmëi júnen tü yóremem, Diosta bíchápo.

¹⁴ Maasu ëni jume kaa judíom, katim ä täya, juka Moiséjta ley. Júnentaka junne, bem jíápsipom ä jípure, juka leyta bempom ä leyek. Íári béchibo, juka leyta kaa täyaka junne, bempo béchibom ä jípure, juka leyta.

¹⁵ Júri ley béja machisi ámet aayuk, bem jíápsimmet jíojtetaka. Huári ínel bem jíápsipo

ámeu nooka, jáchin juka leyta jáá páman bem ayunakëhui; entok juka tühuata bem am jonakëhui am téjhua,

¹⁶ taahuata yúmako, juka Diosta ä yäurau am núnuko, Jesucristota huám áman juka yoremtat éhuil ayukamta yeu buíjhuayo. Ìri bemela noki ín nokähui, Jesucristota bétana huéeme, áu chúpánake ín jáká bénasi.

Jume judíom entok jü Moiséjta ley

¹⁷ Én éntoko empo em judíotukä pámani, jü leytat jibë chäka, kaitat obisi éaka, huanäi éntoke Diostat emo úttile.

¹⁸ Éntoke tüisi ä jüneria, juka Diosta jak áman ä huáatiähui; leypo ayukamta éntoke tüisi ä majtiari; juka áma türik jíbe áma yeu púhua.

¹⁹ Yantelake kaitat jáchin éaka jume liliptimmeu bát emo kécháalataka emo júne am huiksimë tíiya; jume kaa machiku anemehuë emo machiriä tíiya;

²⁰ emoë am majtiä tíiya, jume kaita täyame, jáchin emo am ujúnakëhui, jume ili usimmehuë maejtro; simeta juka lütüriata leypo ayukamtë emo ä täya tíiya, jáchin ä órekähui.

²¹ Huanäi empo júkai joame, tattäbuim majtíame, ¿jatchiakasë empo kaa emo majtia? Empo chë ínel jinabakka: kaabetë ékbua nésahue; jempo éntok ékbua!

²² Empo chë ínel jiaahua: jubekame ö kunakame kaabe täbuimak entok jíapsinake. ¡Empo éntok em jubi täbuimak bāitattähua! Empo chë jume huate Diosim kaa emo súalë tíiya, kaabeta éntoke juka itom Dios béppa

yörisi machi tiiya; ¿atchiakasë jüntuk tiöpopo ayukamta ékbua?

²³ Empo leytat emo buérialame; jén éntoke juka leyta kóttiaka kaa ä jíä páman aneka, Diosta junneriatebo!

²⁴ Huäri béchibo ínel jöjteri: “Jume kaa judíom Diosta béj-reka nonoka, enchim junéli anë béchibo.”

²⁵ Türi judíotaka circuncisiónta jípureme, juka leyta nesahui joame; të juka leyta nesahui kaa joame; jü judíotaka circuncisión kaitapo bénasi tahuanake.

²⁶ Jümü huám huéiye, jü kaa áu circuncidaroalataka juka leyta nesahui joame, juka áu circuncidaroalamta bénasi tahuanake.

²⁷ Të hua takaapo kaa áu circuncidaroalataka juka leyta nesahui joame, áapo enchi sítuay yuktianake, bueituk empo circuncidaroataka juka leyta éä páman kaa aane.

²⁸ Kaa tua judíopo näikiaripo yúmala, hua ä takaahuapo béppa jita át yáariari; jünentaka junne, kaa circuncisión jü jita takat yáari.

²⁹ Huä tua lütüriapo judío hua ä jíápsipo ä huéria, juka judíotuhumta; entok jü circuncisión chë nésahueme jü jíápsipo aayuk, kaa kía leetrata jíä pámani, ál-la Espírituta ä yáakä pámani. Kaa jábe yoreme ímí buíapo jometaka ä yosire, të áapo jü Dios ä úttlnake.

3

¹ ¿Jítasu jüntuk áma téunake, seenu, ä judíotukä béchibo? Jume circuncisiónta yáariarim, ¿jita tühuatasum áma bínnake?

² Tüisi juebenak tühuata; jáchin huéy junne yölatakam kaate, jume judíom. Maasu ëni tua lútüriapo, bempörim bétana huéiye, jü Diosta nooki.

³ Jü kaa bem Diosta súalekä béchïbo, ¿jachu kaitapo ä tahuarianake jáni, juka Diosta itomak türiakähui?

⁴ ¡Ëe! ¡Kaibu ínel huéenake! Ál-la Dios juka lútüriata huë páman jíba annake, jume yoremem ára nókïchika jíápsay junne. Huári béchïbo ínel jïojteri:

Em nokähui jáchin huéy júne jíba lutüriataka yeu huéenake;

jábeta enchi nátuay junne, jíbe yölataka tatahua.

⁵ Jü itom kaa tüisi anëu Diosta lútüria jikau chatchätek, ¿jáchisute júntuk jiaunake? ¿Jachu Dios kaa tüisi ane jáni, itom yäura bíttuaka? (Kíane yoremta bënasi nooka.)

⁶ ¡Kaa júnentunake! Täbuiasä huéenakeyo, ¿jáchisu júntuk am yäura bíttebonake, jume ániat jíápsame?

⁷ Të jü ín ára nókïchiay Diosta lútüria símek béppa jikau ä huéenakey, ¿jatchiaka júntuk ín kaa tühua béchïbo bétte noki ínot chúppe?

⁸ Ä junëlitunakey, kaa tühuatate yáanake, tühuata itou yebijnakë béchïbo. Inëlim jiaahua, jume nee nátuaka nokame, inëlitukne täbuiasi huatem majtia. Ímëri nee nátuame bétte noki ámet chúpise.

Kaabe tü yóreme ímï ániapo

⁹ Huanäisu, ¿ëni? Ítapo jume judíom, ¿jachute bempörim béppa chë júne tühuata jajamla? Ëe; kaa junëli huéiye. Béjate huitti ä nok-la, jume judíom entok jume kaa judíom simetakam ími buíapo juka kaa türik ayukamta úttiära bétuk huáttila.

¹⁰ Bueítuk ínel jiojteri:

Kaabe, kía huépülaika junne, kaa lútula jíapsa;

¹¹ kaabe tua juka jüneehuamta kaa jípure.

Kaabe kía ä éäpo juka Diosta jariu báare.

¹² Simetaka juka böota öbiala;

huépülaik bénasim kaita béchibo tuttürikam tahuala;

kaabe juka tühuata jo báare;

kía huépülaka júne kaabe ják aane.

¹³ Jü bem kutänauhua hua ánima mäari guójoria étaporita benna;

bem níniyim ára nókichiata nooka.

Bem tempo huáijhua éntokim juka áyakam jóuhuota ërialataka ä jípure;

¹⁴ jü bem teni jü noki béttesi jiamtay tápuni entok chibusi machikoayi.

¹⁵ Jume bem guókim júne bamseka téttene, yoremta ójbo guötiaboka;

¹⁶ jü bem kökosi ayunakëhui entok bem siroksi tahuanakëhui, jum böot ámebia aayuk.

¹⁷ Jauhuey jünem kaa juka yánti jíapsihamta täyak, jum bem böochi.

¹⁸ Katim Diosta májhue, jauhuey junne.

¹⁹ Tëte tüisi jüneiya, síme jü leyta nokähui, jume leyta bétuk jíapsammeu nooka, símem nok páttia báreka. Huanäi síme ánia Diosta bétte noki bétuk kóm huáttinake.

²⁰ Júnëli kaabe áu tü yóreme tíanake, Diosta bíchäpo, kía juka leyta jíä páman aneka. Bueituk juka leyta béchibote jüneiya, jita ínel kaa türiakähui, Diosta bíchäpo.

Diostatte eaka jínëutunakete

²¹ Të ëni, Dios itou yeu ä buíj-la, juka Moiséjta ley kaa áma näikiaka, jáchin juka yoremta tü yóremtaka ä tahuanakëhui. Jü Moiséjta ley entok jume profeetam júne ä nok-la, junëli ä huéenake tíaka:

²² jume Jesucristota súsualekame tü yóremtakam tatahua, Diosta bíchäpo. Ínëli kaabe áma yeu púari.

²³ Kaa tühuata símem yáakä béchïbo, símetakam yeutana päkun tahuala, Diosta lóoriapo.

²⁴ Kaitate béjtuaka tü yórempo näikiahuak, Cristo Jesústa huämi, kaa tühuata yáalataka junne.

²⁵ Dios, Cristo Jesústa áma yeu púuhuak, ä ójbo ä guötianakë béchïbo entok junëli itom jiokorek. Én éntokte Diosta súaleka juka yore jiokorihumtate jajamnake. Dios ínëli itom ä bit-tebo báarey juka tü yórempo itom näikiahuäu juka kaa türik bannaataka itom yáakäu át itom jiokori báreka.

²⁶ Ímëchi taahuarimmet itou yä machiria báare, juka tü yórempo itom näikiähuähui. Júnëli Áapo lútula entok lütüriata áttiak; ínëli jume Cristota súaleme tü yórempo am näikia.

27 Én éntok jü yoreme, ¿jitaysu júntuk áu buérialinake, Diostau bíchaa? ¡Kaitapo taahua! ¿Jíta béchïbo? Kaibu juka Moiséjta ley nesahui itom yáakä béchïbo, jauhuey junne, ál-la itom Diosta súsualekä béchïbo.

28 Ímï chúppe: Jü yoreme Diostat éaka tü yórempo ä näikiahua, të kaa juka ley nésauta ä yáakä béchïbo.

29 ¿Jachu Dios jume judíommeu jíba Dios? ¿Jachu kaa jume kaa judíom két ä Diosek? Lútulay, jume kaa judíom két ä Diosek.

30 Bueítuk Dios huépülay jíbba. Entok Áapo jume ä súaleme tü yórempo am näikia, jume circuncisiónta jípureme entok jume kaa ä jípureme.

31 ¿Huanäi itom ä súalë béchïbote juka leyta kaitapo johua? ¡Ëe! Al-la Cristota itom súsualekä béchïbote juka leyta chë júnete yúmalisi ä chuppa.

4

Abrahamta ejemplo

1 Huanäisu, ¿jítasu jájamek jáni, jü Abraham itom bannaataka kateme áchayhuari?

2 ¿Jachu jü Abraham tü yóremetuk jáni, tühuata ä yáakä béchïbo? Júnëlituko jítay áu buériali máitchi, të kaa Diosta bíchäpo.

3 Bueítuk ínel jïojteri: “Abrahamta, ä súalekä béchïbo, Dios ä tutüreka ä bitchak.”

4 Én éntok jü tekipanuakame kaa mikpo nanäikiahua, të ál-la ä huikiriahuäpo sisime, jü tékkil.

5 Të juka kaa tekipanuakamta, kía ä súsualekamta türipo ä tatahuaria. Júnëli Áapo Dios tü yórempo ä näikia, juka yoremta kaa türik yáakamta junne.

6 Jü rey David két ä ettejoa, jáchin juka yoremta juka yúmalasi al-leehuamta jájamnakëhui. Júkái béja jü Dios lütüriata ä yáakä Bénasi ä mabeta, kaita tékilta jita ä yáatuakari.

7 David ínel jiaahuak:

¡Yúmalasim al-leehuamta jípunake, huame bem kaa türi yáarim tuchariahuakame, entok bem kaa tühua yáarim lomti páttiriahuakame!

8 ¡Yúmalasi al-leehuamta jípure hua yoreme, jume ä kaa türi yáarim jü Señor kaitasi am tatahuariako!

9 ¿Jachu íri junëli huéeme, jü yúmalasi al-leehuamta jípuhuame jume emo circuncisiónta mák-lame béchïbo jíbba, ö jume kaa emo circuncisiónta yáarialame béchïbo kétchi? Bueítuk ínel jiaula, juka Abrahamta ä súsualekähui, jü Dios tüisi ä tahuariak kía junëli ä ayukä béchïbo.

10 Të, ¿jauhueysu junëli ä näikiriahuak? ¿Jachu circuncisiónpo anakari, ö ketune kee circuncisiónta mákhuakari? Kee ä mákhuaka jü Dios tü yórempo ä näikiriak.

11 Chúkula béja Abraham circuncisiónta yáariahuak, señalta Bénasi. Júkái séñakay, juka Diosta tü yórempo näikiatata ä mabetak, ä súsualekä béchïbo, ketune kee circuncisiónta mákhuakari. Júnëli béja síme ä áchayeka

tahuanake, jume Diosta súaleme. Ánëli Dios ímëi tü yóremempo am näikia, kaa circuncisiónta jípureka junne.

¹² Entok jume circuncisiónta jípureme ä áchayek, juka Abrahamta, circuncisiónta jípureka junne. Jíbam áapörík Diosta súalhuamta boojoria, hua jauhuey bát kateme kee circuncisiónta mabetakame bénasi.

Dios jíba ä yáanake, juka ä yáa rókähui

¹³ Bueítuk Dios Abrahamtamak ä yétchak, juka nokta, entok jume ä üusimmaki. Sime ániata am mák rókaka nookak. Të ï noki kaa leypo chúppe, ál-la tü yóremtaka Diosta súalhuápo huämi.

¹⁴ Jume leypo aneme ä jípureyo, juka ániata herenciapo, jü Diosta súalhuame kaitapo tatahua, entok jü Diosta yore mák rókähui junne, kaitapo tahuanake.

¹⁵ Bueítuk jü ley ómtirata huéria, juka kaa tüisi anemta béchïbo; të juka kaita leyta ayukäpo, kaibu leyta béj-reka jíapsinake.

¹⁶ Huäri béchïbo, Diosta sualhuä páman huéiye, mikpo itom ä mabetnakë béchïbo. Júnëli jü Diosta yore mák rókakähui kutti óreka tahuanake, sime jume chúkula kateme béchïbo. Jü Diosta itom mák rókaka nok-lähui kaa kía jum leypo aneme béchïbo jíbba, bueítuk jume Diosta súaleka át boobíchaihuime kétchi. Ímëi Diosta súsuale, Abrahamta bénasi; huäri béchïbo Abraham ítou áchaytaka taahuak,

¹⁷ juka jïojterita jiäpo bénasi: “Juebena génte ániapo anemmeune áchayriapo enchi kéchala.”

Ïri ínel jü Dios Abrahamta súsualekähui; jüri béja ínel jume kókkolam júne jíabitetua, entok kaita jita ják órekamta júne áma ä ayuk tíanake, áma ä ayuka bénasi.

¹⁸ Kaita jítoata ayukäpo ä súsualek, jü Abraham. Huanäi ä súsualekä páman áu yeu chüppuk; junëli ayuka béja juebena génte ániapo anemmeune áchayhuaritaka taahuak, Diosta áu nokakä pámani: “Júnëlim ayuka béjam bürunake, jume em üusim.”

¹⁹ Abraham tókti kaa kóm éaka, jíba bénasi ä súsualek, abe cien huásukteka junne. Sara ä jubiahua junne béja kaa äasoay, bueituk béja jámyölatukay.

²⁰ Abraham juka Diosta ä mák rókakäbet jíba huijütek; kaa ä táruk, juka Diostat ä jíapsekähui. Diosta jíba úttileka áapörík jíba lóoriata mákkak,

²¹ entok tüisi júneyay, Diosta juka símeta ä yáa rókäu ára áma yúmanakeïhui.

²² Huári béchïbo Dios tü yórempo ä bitchak.

²³ Én éntok kaa kía Abrahamta bétana nooka, ï jïojteri;

²⁴ bueituk ito béchïbo két ínel jïojteri. Itom két jíba mabeta, jü Dios, itom ä súsualekä béchïbo, juka Jesústa kókkolam násuk jíabitetuakamta, juka itom Señor,

²⁵ Áapo Jesús yoremem jujuënam mámpo tóijhuak, itom kaa tühua yáarim béchïbo. Huanäi mëhuakä jíabitek, itom tü yórempo tóij báreka.

5

Diostamak tülisi itom aneka jiapsähui entok tühuata itou ä nüpähui

¹ Júnëli ítapo tü yórempo tahualataka, ito ä súalekä béchïbo, Diostamakte béja yánti jiapseka tahuala, itom Señor Jesucristota huami.

² Entokte két jíba áapörík béchïbo én ára áman kiimu, ä súsualekari jum Diosta yore jínëuläpo. Júmute béja al-leaka kaitat jáchin éaka aane. Júnëlite ä jájamla; entokte Diostat huitti eaka át boobícháihui, juka Diostamak itom jíapsinakëhui ä lóoriapo.

³ Entok kaa iri jíbba, bueítuk kaa türík ito bétana huéy itom kökosi éäpo kétchi. Júmü júnente két ito jábele, entokte al-leaka ä mabeta, juka ítou huémta. Júnëate jü kaa türi ítou huéeme kaa huánti anhuamta itou nüpa.

⁴ Jü kaa huánti anhuame éntok, júmute ito täyanake, jáchin machisi Diostamak itom kutti anëhui. Ito kutti jabuek jüneriasuk éntokte Diosta itom mák rókäü boobinnake.

⁵ Huanäite béja kaitat jáchin éaka, kaabeta tihuekari át boobinnake. Bueítuk jü Diosta yore nákéhui béja síme itom jíápsipo tapuni. Juka Espíritu Santota éntok két itom mák-la. Jüri béja juka Diosta itom nákéhui itot chíbejtiala.

⁶ Ítapo kara ito jinëuka tahuakay, tua tahuata yúmak Cristo ito béchïbo muukuk, jume kaa tüisi jíápsame jujjuenam béchïbo.

⁷ Kaibu bamseka senu yoreme täbui yoremta béchïbo áu mëtebo báanake. Jü tü yóremta béchïbo jamak kaibu áu mëtebo báanake;

të senu yoremta úttesi tühuata jita buéresi ä huikiriätek, jamak áa béchïbo áu mëtebo báanake.

⁸ Të Dios ál-la tepa machisi itom ä bíttua, juka itom ä náké bétana, bueituk ketune kaa tüisi itom yóremtuko, Cristo ito béchïbo muukuk.

⁹ Én éntok júchi Dios itom tü yóremtusuka, Cristota ojbo huami, chë júne itom jineünake, áapörík béchïbo, jü Diosta ómtiraa huéenakemta bétana.

¹⁰ Bueituk júnakoy ketune Diosta béj-reka itom aneyo, áute rúkteka áamak ito tütek, ä Üusihua kúrusit mukukä béchïbo. Én éntokte béja áamak aneka kaitat jálojteka, áamakte jíapsinake, jíbapo béchïbo.

¹¹ Entok kaa kía iri jíbba; Diostamakte két ito jábele, itom Señor Jesucristota béchïbo. Áapörík bétanate Diostamak ito türi tíaka al-leaka jíapsa.

Adán entok jü Cristo

¹² Júnëli huéeyo, huépul yoremta huám ámani, jü kaa türira ímí ániapo kibakek. Huanäi jü kaa tühua yáarita sáu kibakek, jü kókkohuame. Júnëli ayuka béja jü kókkohuame sime yoremmet siika, sïmem kaa türík am yáakä béchïbo.

¹³ Ketune kee jee leyta äbo yepsayo, jáybusu jü kaa tühua yáari ayukay, ímí ániapo. Të jum kaita leyta ayukápo, kaabe át áu guómtia, juka kaa türík johuamtachi.

¹⁴ Jü Adámpo naateka entok Moiséjta taahuarimmeu tájti, jü kókkohuame ál-la béja

jáybusu huéiyey, jume géntem béppa; jume kaa tühuata yáakammet junne. Jíba ánëli huéiyey, eläposum kaa Diosta nésahui béj-rek, Adánta yáakä bénasi. İri äbo yebijnakemta nätuay.

¹⁵ Të jü kaa tühua Adánta yáakähui kaa Diosta itom mikakäu béppa sikamta bénasi óorek; bueituk jü huépülaik kaa tüisi ayukamta béchïbo juebénakam kókkok. Én éntok Dios tühuata itom mik-la, kaita béjhuaata itou ä aahuakä, huépul yoremta huám ámani. Áapo Jesucristo chë júne buéresi ujyori entok chë juebenammet tühuata nüpak.

¹⁶ Jü kaa tühua huépul yoremta yáakähui kaa Diosta itom mikakäu béppa sikamta bënna. Bueituk Adán huépülsi nésauta béj-reka, juebenammeu juka kaa tühuata nüpak; të jü tühua Diosta yore mákame juebenam tü yórempo näikia, bem kaa tüisi aneïpo junne.

¹⁷ Juka huépülaik juka Diosta nésahui kóttiakä béchïbo jü kókkohuame itom pereesotaka jípurey. Ánëli chë úttiapom nésahueka bemelasi jíapsinake, huame kaita béjtuaka tü yórempo näikiahuakame, huépul yoremta huämi, áapörík Jesucristota.

¹⁸ Júnëli juka Adánta Diosta nésahui kaa yáakä béchïbo, Diosta bette nooki itot chüppuk, síme yorememmechi; ánëli këtchi, juka Jesucristota huépülaik tüisi huéchiasi ayukä béchïbo, síme ä susualekame lútula jíapsihuäpote näikiahuak, entokte jíbapo béchïbo jíapsinake.

¹⁹ Bueituk juka huépul yoremta kaa Diosta nok jíkkajakä béchïbo, jume juebénaka kaa lútula

jíapsihuäpo näikiaritaka taahuak. Áněli kětchi, juka huépülaik Diosta nésahuekä páman ayukä béchibo, jume juebénaka tü yórempo ayulataka tahuariana.

²⁰ Të jü ley nésahui ímī ániapo kibakek, juka yoremta kaa türi yáarim juebénasi бүrusi am ayutua báreka. Të huanäi juka kaa tühuata juebénasi ayuko, Dios chē úttesi yore nákeka taahuak.

²¹ Júnēli jü kaa tühua yáari yorememmet uttēutuk, am kókkō äaaka. Áněli kětchi, jü tühua Diosta itom mikähui itot uttēutuk, itom tü yóremtu äaaka, entok itom ä mikaka, juka jíbapo béchibo jíapsihuamta, Jesucristota huám ámani, jü itom Señor.

6

Béjate kókkola, jum kaa türikun bícha

¹ Én éntok, ¿jáchisute jiaunake? ¿Jachute kaa tüisi jíapsinake jáni, juka Diosta tühuata áu yeu machirianakē béchibo?

² ¡Ee! ¡Kaibu junēli huéenake! Ítapo béja kókkola jum kaa türikun bícha; ¿jáchisute júchi ára áma jíapsinake, jum kaa türik násuku?

³ ¿Jachem kaa jüneiya, eme Cristo Jesústamak ruktilataka tahuala, áman béja batöhuaka? Júnēlite áamak kókkolamtaka taahuak.

⁴ Batöhuakate kókkok; huanäite áapörimak mäataka taahuak. Én éntokte bemela jíapsihuamta jípureka ímī naa rejte, juka Cristota kókkolam násuk jíabitekä bénasi, jü ä Átchay tüisi machisi úttiärammeyi.

⁵ Áamakte áu pittu ruktilataka kókkok, áapörík mukukäpo; alë bénasi jum kókkolam násuk ä jíabitekäpote áamak jotenake.

⁶ Íkäite két jüneria, jü bannaataka jáchin itom jíápsaihui, jü yorem öra tíame, áapo Cristotamak kúrusit poponhuakä muukuk, jü kaa tühua itot aneiñhui kóm jímmaataka tahuanakë béchïbo. Júnëli béja jü kaa tühua kaibu júchi itot nésaunake.

⁷ Bueituk jü mukukame béja búttiakata tahuanake; jü kaa tühua kaibu júchi át nésaunake.

⁸ Ítapo Cristotamak kókkolamtuko, átte éiya, áamak jíba jíapsi béchïbo.

⁹ Cristo béja kókkolam násuk jíabitesulataka, kaibu júchi muknake. Lútula huëpo, jü kókkohuame béja kaita áamak bit mátkhi.

¹⁰ Bueituk Cristo mukuka, séjtul jíbba muukuk, jum kaa türikun bícha; ä jíápsaü éntok, Diosta béchïbo jíápsaka taahuak.

¹¹ Ánëli kétchi, eme kókkolam bénasem emo nüye, jum kaa türikun bícha; Diosta béchïbo éntokem jíápsam bénasem emo nüye, itom Señor Cristo Jesússta huämi.

¹² Én éntokem emo suaya. Jü kaa tühua kaa emót nésaunake, enchim takaahuachi. Kaa enchim áman huíknake, jum kaa türiu bícha.

¹³ Katem kaa türikum bíchaa ä tójja, juka enchim takaahua, bueituk íkäi kaita juënak jo yúmala. Ál-lem Diostau bíchaa ä tójja, eme kókkolam násuk jíápsamta bénasi. Diosta mámpem ä tójja, enchim jita ára joähui, tua lütüriata joame.

14 Én éntok jü kaa tühua kaa enchimmet nésaunake; bueitukem kaa leyta bétuk jíápsa, ál-la Diosta yore náké bétuku.

Tühuata entok lutüriata jo báreka jíápsame

15 ¿Huanäisu ëni? ¿Arate kaa tühuata johua, kaa Moiséjta ley bétuk itom anë béchïbo, kía juka Diosta yore nákuäpo ito anë béchïbo? ¡Ëe! ¡Kaibu türinake!

16 ¿Jachem kaa jüneiya? Jábe junne jábetau tékilpo áu nénkako ä nésau jo báreka, ïri junëli káttek. Juka kaa türik joäteko kókkohuäu bíchaa huéenake. Juka tühua lutüriata jíba jo bárëtek éntok, jíbapo béchïbo jíápsinake.

17 Të Diostem baisauhue, kaa tühua tékiliu nénkitaka junne, chíkti enchim jíápsimak ä mabetaka at jáptek, jü Diosta bétana enchim mabet-latukäbechi.

18 Én éntok béja búttiataka jum kaa türiku enchim aneïpo, jü lutüria tühuatahuem én chätulataka tekipanua.

19 (Ímï buíapo jáchin jita huémta ettejhuamta bénasine enchimmeu ä nooka, enchim ára át jüneë machisi ámani.) Bannaatakem emo réutebok, kaa türikum bícha, juka chícha machik jita johuamta entok juka kaa tíuraata béchïbo. Én éntokem ánëli emo nénka, Diosta nésahui tühua jo báreka, enchim takaahua Diosta mámpo tójaka, juka lutüriata huë páman jíba am báreka.

20 Eme kaa türiku bíchaa emo nénkilatuko, kíalem kaitapo ä bitchay, jükä Diosta lütüria.

²¹ Të, ¿jitasem áma téuhuak? Eme ínëli aneka éntokem bannaataka enchim jojosukaütay, enem béja áy tiihue. Bueituk sime jüri kókkohuáu bíchaa jíba enchim huériay.

²² Të enem béja búttiataka aane, jum kaa türik jita enchim joaka jíapsaipo. Ënem béja Diosta nésahui jíba johua. Ën éntokem santom-taka jíapsinake, éntokem juka yü jíapsihuatma jípunake.

²³ Bueituk jü kaa türik joame muknake; ínëli béjtuataka tahuanake. Të jü tühua Diosta yore mikähui, jüri jíbapo béchibo jíapsihuame, Cristo Jesús itom Señorta huämi.

7

Emo jubiahuakapo bénasi óorek, jü Diostamak anhuame

¹ ¿Jachem kaa jüneiya, eme hermaanom? Bueituk juka leyta täyammakne nooka. Jü ley juka yoremta jíapsaü núkisi át nésahue.

² Bueituk jü jámut kunakame jü leyta béchibo yoremamak súmataka jíapsa, juka ä kunahua jíapsaü núkisi. Të juka ä kunahua mukuko, huanäi béja áapo búttiataka tahuanake, jü emo jubiahuatma ley bétana.

³ Júnëli béja, ä kunahua jíapsayo täbui yorem-tamak jíapsi táyteko, juka emo jubiahuatma ley öbialataka tatahua. Të juka ä kunahua mukuk, búttiataka tahuanake, júchi täbuik kunakátek junne, kaibu juka emo jubiahuatma ley öbialataka tahuanake.

⁴ Júnëli kétchi eme, ín hermaanom, jü Cristotau rúkteka jum leytau bichem kókkola, täbuimak chätu béchïbo, hua kókkolam násuk jíabitekamtamaki. Én éntok síme juka tühuata itom joähui, Diosta béchïbote ä yáanake.

⁵ Bannaataka kaa tühuapo jíápsaka, jü ley juka kaa türik itot ayukamta itot ä bússak. Huanäite kókkohuamta áma téuhuak, juka kaa türik joaka.

⁶ Të énte leyta bétana búttiari. Jü leyta béchïbote kókkola, bueítuk ïri áa bétuk itom jípurey. Énte béja búttiataka juka Diosta nésahui johua. Én éntokte juka bemela Espiritu ley nésauta jonake, te kaa juka ley örata leetra jíá pámani.

Jü kaa tühua inot ayukame

⁷ ¿Jáchisute éntok én jiaunake? ¿Jachu jü ley kaa tühuata huéria? ¡Èe! Kaa junëli huéiye. Júneltuko junne, ínapo kaibu jünee éiyey, jita kaa türiakähui leyta béchïbotakane béja jüneïak. Juka jita ukulhuamta kaa türiakaü júnene kaa jüneria éiyey, juka leyta kaa ínel jíayo: “Katë kaa em áttia ukulnake.”

⁸ Jümü béja áu jaatiak jü kaa tühua junëli ä jíapo juka leyta nésahuekähui, símeta juka ukulhuamta ínot ayukamta machisi yeu ä teekak. Bueítuk juka leyta kaita ayukäpo, jü kaa tühua mukilataka taahua.

⁹ Ínapo kanne juka leyta jüneriaka ím aaney, entokne jíápsay. Të juka Diosta nésahui yepsako, jü kaa tühua ínot ayukame jíabitek. Huanäi ínapo muukuk.

10 Ínëline jünëak: hua nésahui jíapsita nee mák éaihui, juka ín áy muknakeü ínou nüpak.

11 Bueituk jü kaa tühua, jü Diosta ley nésahuit jíahuiteka, nee báitáhuak. Huanäi jüri ley nésahuiy nee mäak.

12 Huitti nokhuäpo jü ley türi, entok jume Diosta nésahuim júne úttesi yörisi maachi, huéchiasim jiaahua, entokim lútüria.

13 Huanäisu, ¿jü türika juka kókkohuamta sep ínou nüpak? ¡Ee! ¡Kaa junëli! Të jü kaa türira áu bíttebo báreka áu kaa türiakähui tua lutüriapo, juka kókkohuamta ínou nüpak, juka leytat mámaj türikut jíahuiteka. Huanäi junëli ayuka, jü Diosta nésau pámani, machisi bíttuka taahuak, jáchin úttesi kaa ä türiakähui juka kaa tühuata.

14 Jüneate, juka leyta Diosta bétana huëhui. Ínapo éntok ímí buíapo kía yeu yoremtnala, kaa türikuu nénkiritaka.

15 Bueituk jü ín joähui, kanne át jüneiya. Juka ín jo bárëune kaa johua. Juka ín kujteriäu, júkáisune johua.

16 Bueituk juka kaa ín jo bárëu joäteko, huanäiná jehuíteria, juka leyta türiakähui.

17 Inentaka huákäine ínapo kaa johua. Jü kaa türira ínot ayukame, jüri nee ä jotua.

18 Bueitukne jüneiya ínochi, jü tühua ín huáatiäu kaa ínot ayka. Bueitukne tühuata yáa báreka, kara áma yúmaka tatahua.

19 Bueituk juka türik ín yáa barëhui, kannä johua; juka kaa türik ín kaa yáa bárëhui, júkái ál-lane johua.

20 Ínapo juka ín kaa yáa bárëu joáteko, kanne ínapo ä johua; jü kaa tühua ínot aneme, jüri ínel nee antua.

21 Të ínapo tühuata yáa báreka junne, ìri ley ínobia cháchätu, jü kaa tühua ínot ayukame.

22 In jiápsipone ä musaüle, juka Diosta ley,

23 tëne täbuik leyta két ínot ayukamta bitcha. Jüri béja juka leyta ín kóba súarapo jípurëhui, ä béj-reka huerama. Huanäi nee yúyüuka nee pereesoteka nee huéhueria, jum kaa türi leyta ín takaahuat ayukäu lül-la.

24 ¡Tepane jiokot aneka ímï jiápsa! ¿Jábesu áma nee yeu huíknake jäni, íkái ín takaahua mukiapo anemta?

25 Diostane baisauhue, Jesucristo itom Señorta béchibotaka béjane át jünéaka taahuak. Kaita éntok boobíchaka Diosta nésahuine jopo yúmala, të ín yoremtukäpo ámani, juka kaa tühuata ley nee jo iaaka ínomak nássua, jü ín takaahua.

8

Jü Espíritu Santopo jíapsihuame

1 Én ál-la béja, kaybu jábe am yäurau bíttuanake, jita kaa türik am yáakä bétana am nätuakari, jume Cristo Jesústat aneme, jume kaa huakajpo jíba jiápsame, ál-la Espíritu Santopo jíbba.

2 Bueítuk jü Espíritupo ley jíapsita yore mákame Cristo Jesústat nee jínëula, juka kaa türik leyta bétana entok juka kókkohuam leyta bétana.

³ Bueituk Moiséjta ley tókti kara ä joaka tatahuay, yoremta kaa úttiakä béchïbo. Të jü Dios ál-la ä yáuhuak; ä Üusihua äbo bíttuaka, yoremsi ä yáakari huakas sánkota ä mákkak. Ínëli áu huémta násuku, jü kaa türikut bétte nokta chúppak.

⁴ Juka leyta lütüría itot chúp ïaaka ínel yeu si-ika, kaa nápat huakajta jo barëu itom johuähui, ál-la juka Espírituta éäpo ámani.

⁵ Bueituk jume huakajpo aneme ímï buíapo jita ayukamtat jíbam éaka jíäpsa; jume Espiritu Santopo aneme éntok, Espiritu Santopo huémta jíbba.

⁶ Bueituk jum huakajpo jíba jíäpsihuame át kókkohuamta huéria; të jü Espiritupo anhuame jíäpsi jíbba, entok yánti jíäpsihuame.

⁷ Jü huakajtat jíba éame Diosta béj-reka huéiye. Jüri síme, bueituk kaibu jü Diosta ley bétuk äu núnake, entok jauhuey júne kaibu áma yúmanake;

⁸ entok jume huakajpo jíba aneka jíäpsi báareme karam Diosta huáatiäu johua.

⁹ Të eme katem nápat huakajpo jíäpsa; Diosta Espiritupem jíäpsa. Jü Cristota Espiritu kaa at jípureme, Cristo kaa ä áttiak.

¹⁰ Jü enchim takahua mukila, jü kaa tühuata béchïbo; të Cristo enchimmet jíäpsätek, jü enchim espiritu jíäpsa Diosta bétana tü éehuamta béchïbo.

¹¹ Huä Diosta Espiritu Jesústa kókkolam násuk jíäbitetuakame enchimmet anëteko, huäri júchi két enchim takahuam tóboktianake,

am kókkolamtuk junne, hua Diosta Espiritu enchimmet anemtayi.

¹² Junéli huéiye, hermaanom, íkáite én joaka jiápsipo yúmala; katte kía jájana jíapsinake, itom huakajta éäü jíba joaka.

¹³ Eme kía juka huakajta éäü páman jíba jíapsäteko, kókkonakeem. Të Espiritut Santota éäü páman jíapsäteko, juka huakajta éäü mäako, jíapsitem jípunake.

¹⁴ Bueítuk síme jú Diosta Espirituta éäü páman kateme, íméi béja jume Diosta úusim.

¹⁵ Katem tékilpo nénkirita bénasi emo innëa, májhueka náhuisi éakari. Tua úusipem náikiari, Diosta úusim bénasem emo nüye. Huári béchibote kaitat jáchin éaka áu chaynake, ínel jíaka: "Itom Páa, itom nákeme."

¹⁶ Júri Diosta Espiritu jú itom espíritummak chätuka kálajkosi itom ä máknake, juka júneehuamta itom Diosta úusimtukähui.

¹⁷ Ítapo Diosta úusimtuko, Diosta áttearite átteak; entok símeta ä jípurëumaki ítapote ä átteak. Ä Üusi Jesucristotamakta náu ä jípure. Áapörík jíokot anekaü bénasite ítapo két áamak jíokot anëteko, áman ä lóoriaute áamak annake.

¹⁸ Senu huémtane két áma bitcha: síme ímí én itom jíokot anëhui kía kaita juka itom jípunakëhui, karate áu ä cháiya, juka lóoriata Diosta itom máknakëhui.

¹⁹ Síme ímí buíapo yáataka ayukame béja ä boobíchaihui, juka ímí huéenakemta, jume tua áma yeu púarim Diosta úusimtaka tahuanakëhui.

²⁰ Bueituk yáataka ímī ayukame kaa türik béchībo nasontuk; ĩri kaa áapörík éäpo junēli aayuk, ál-la hua Diosta éäpo, tē kēt tūlisi ä yáatunakeu boobíchaka taahuak,

²¹ bueituk sīmeta kaa ál-la machisi anhuamta ímī ániapo kaitasi yáatunake; junēli béja jū buía júne kēt ä jípunake, juka tūhuata ímī huéenakemta, jume Diosta üusimmaki.

²² Júnēate jū ímī buíapo ayuka jíápsame jámutta asoa báreka huantē bénasi buaana;

²³ entok itapo kētchi, juka Espíritu Santota teboterita bénasi ä jípureme, kētte ä boobíchaihui, juka taahuarita yúmako juka lóoriata itom jípunakēhui, buanakate ulut éiya huáijhua itom jíápsipo, jum itom takaahuapo itom yeu huíkeka, tábui takaahuata jípu báreka.

²⁴ Júnēli huaka taahuarita boobíchakate jínēutaka tahuala. Tē jū jita boobit-huame kee jee bíttu. Tē senu jita bíтчāteko, ¿jita béchībosute ä boobinnake?

²⁵ Tē juka kaa itom bíчāhui, júkái ál-late yebij boobinnake; yánti anekate ä bobitcha, jum jita yebij boobít-huäpo.

²⁶ Júnēli kētchi jū Espíritu Santo itom úttia lütēpo itom ania; jáchin juka Diostau itom nétannakēhui, áapo jū itom espíritu juka itom nokäu áu buísse, jíápsipo buanaka entok teniai kara téhuatumta nokaka.

²⁷ Tē jū Dios itom jíápsipo ayukamta jüneriame át jüneiya jita juka Espíritu Santota huáatiähui, bueituk tua juka Diosta ito béchībo huáatiäu jíba áu noknake, jume santosi jíápsame béchībo.

Yölataka áma yeu kathuame

²⁸ Jüneate jume Diosta nákeme, síme jü ámeu ayunakeme bem tühua béchïbo ámeu huéenake, huame áapörïk éä páman núnurim.

²⁹ Jume tua bannaataka Áapörïk täyakähui, ímëi két yuktiak, ä Üusi bénaaka am tahuanakë béchïbo, Áapörïk chë yaura nesauta ä jipunakë béchïbo, síme ä súaleme násuku. Yörihuakä ä tahuaria báreka.

³⁰ Jume jauhuey naateka ä yuktiakähui, ímëi két núnuk. Jume ä núnukaü éntok, Diosta bíchäpo kaita kulpaka am tahuariak, entokim Diosta lóoriapo jiasinake.

³¹ Ía bétanasu, ¿jáchisute jiaunake jáni? Diosta itomaktuko, ¿jábesu itom béj-reka huéé báanake?

³² Juka ä Üusihua júne kaa ito béchïbo beutirek, ál-la ito béchïbo ä tójjak ä ménä béchïbo. ¿Jatchiakasu kaa áamak itom ä máknake jáni, juka símeta ä jipurëhui?

³³ ¿Jábesu két jume yeu ä púakähui nätua? Dios ä súaleme kaita kúlpakame tóttaja.

³⁴ ¿Jábesu bétte nokta ámet chúppa? Jesucristo jü mukukame, entok két jü kókkolam násuk jábitekame, entok két jü Diosta bátam bétana kátekame, entok két jü íto béchïbo Diostau nokame.

³⁵ ¿Jábesu itom ä úhuaanake, juka Cristota nákeka itom ä yörëhui? ¿Itom jiokot anëhui, ö Cristota béchïbo kaa tüisi itom bíthuähui, ö tébaa, ö kaa itom sánkokähui, ö jínhua machisi huéeme, ö kúchirim jáni?

³⁶ Ä jiojteripo bénasi:

Yü túttite emo béchïbo kókko;
kabaram súa báahuäpo bénasite ímï jípuhua.

³⁷ Júnëli itou ä huéy junne, jíbate yölataka áma yeu kannake, hua itom nákeka ito béchïbo mukukamta huam ámani.

³⁸ Huäri béchïbo huitti jünéakane ínel enchim-meu nooka: Jü itom kókkonakeu junne, jü ínëli jiokot aneka jíapsihuame junne, ángelesim junne, kaa machikuu jita ayuka yore máujtuame junne, én ímï ayukame junne, jü itou yebij-nakeme junne,

³⁹ jü met jikat ayukame junne, jü hétukun kóm ayukame junne, kaita ímï yáataka ayukame junne itom näikimtenake, juka Diosta nákeka itom ä huáatiähui, jü Cristo Jesús itom Señortachi.

9

Israelta yoremem yeu púahuakähui

¹ Ínapo Cristopo lutüriatane nooka, kanne áranokíchi, jü Espíritu Santo, kaa nee ä taktiria íkai ín ä noknakéhui,

² úttesine jiápsipo kókosi siroka kaa chuk-tekane ín jiápsipo ä innëa juka huantiriata.

³ Kia nee bette nokta inot chupatuna béchïbo júne ino toij eiyey, ö Cristotau mekka aneka, ínëli ayükatek jume ín huahuajim jinëukáteko, jume ínomak joomem huakajpo, áchayhuariapo.

⁴ Israelta géntempom joome; Diosta úusimpom näikiari; Diosta símek béppa ujoyória; entok ámemak nokta yéchala, juka Moiséjta ley yáakame; ä jiojteka ámeau ä

teekak, áahuim tónnommea jápteka ä yörila, entok Áapo yún jita am mák rókaka nok-la.

⁵ Jume bat kateme Abrahampo naateka bem huahuajim; júmëi éntok, juka bem ójbotam huéria. Jü Cristo jümü áman ímï yepsak. Huanäi Áapo Diostaka simeta béppa nésahue, sime huásu-huásuktiata yörihuaka jípuhua. Júneltunake.

⁶ “Jü Diosta nokakäu kaa áma yuuma”, tite kara jiaahua; bueítuk jume Israelta usiarim, katim sime Israelpo joome.

⁷ Entok jume Abrahamta ójbopo yeu sákalamtaka junne, katim simetaka tua Abrahamta üusim. Dios Abrahamtau ínel jiaahuak: “Isaacta huam ámanë am jípunake, jume em üusim.”

⁸ Ìri ájäria, kaa jume áchayhuariapo usiarim ínel jume tua Diosta üusim; áapo Dios Abrahamta usita huépülaik usipo mák rókaka nookak. Huäri usiarita bétana yeu tómtilame, ímëi áma näikiari.

⁹ Ìri ínel chúkula yáa báahuaka nokhuakame, Abrahamtahui: “Huámëi taahuarimmechi ínapo yebijnake; huanäi Sara ili outa asoanake.”

¹⁰ Entok kaa ìri jíbba; jü Rebeca két itom átchay Isaacta bétana asoa báreka taahuak.

¹¹ Ketunem kee jee yeu tómtëy, türik entok juénak júnem kee yáuhuay, juka Diosta ä huáatiä pámani, jábeta áma yeu ä púa bárëu yeu ä púanakëhui. Júnëli júkai huéenakë béchïbo, ínel yeu chúppuk, kaa juka jita ä yáakä béchïbo, ál-la áapörík ä yuktiakä béchïbo.

12 Ínel áu jáyhuak: “Jü kësami juka chúkula huémta nésahui jonake.”

13 Ä jïojteripo Bénasi: “Juka Jacobtane nákkek Esáuta entok kaa huaatiak.”

14 ¿Jáchisute jiaunake jáni? ¿Jachu Dios kaa lútüriata johua? ¡Ëe! Kaa junëli.

15 Bueítuk Moiséjtau ínel jiaahuak: “Jábetau tühuata ín yáa bárëune tühuata yáanake; juka ín jiokoli bárëune jiokolinake.”

16 Júnëli béja kaa jü ínel éamtahui, jü búitemta béchïbo júne ëe, hua tühua Diosta jábetau yáa barëhui, jóähui ä yáanake, juka tühuata.

17 Bueítuk jïojteripo: “Jü Dios jü Egiptopo rey Faraóntau ínel jiaahua: Ínapone reysi enchi yáala síme Egiptopo, juka yäura uttiära ín jïpureü emót bíttebo báreka, jume ín téhuam síme buíärat am täyatebö béchïbo.”

18 Júnëli béja jü Dios jábeta ä jiokoli bárëu jiokolinake, entok senuk jápsita námakasi ä yáaria bárëtek junne, námakasi ä yáarianake.

19 Të empo jámak ínel inou jiaahua: “¿Jatchi-akasu jüntuk juka yoremta nätua? Bueítuk, ¿jábesu két ä táktirianake, juka Diosta yáa bárëhui?”

20 Empo yóremtaka, ¿jábesäe, juka Diosta téjhua béchïbo? ¿Jachu jü sötöri juka ä yáakamtau ínel jiaunake? “¿Jatchiakasë júnëli nee yáuhuak?”

21 Jachu jü babuta tekipanuame kaa úttiata jïpure jáni, jü babuta béppa. Jü senu baabu kittiaripo huepul basota újyoriapo sayhuamta ay

au úttil béchïibo ä yáanakëhui, täbuik entok jayti machika jita ama huattia béchïibo.

²² Jü Dios itou yeu ä buíj báreka juka ä omtëhui entok juka ä úttiära, tebesi tiempota am mákkak, jume kaa huéchiasi aneme. Huäri béchïibom lütiana.

²³ Huanäi éntok juka sïmek béppa ujjorik ä bíttebo báreka, itom jiokoleka bannaataka itom yeu púuhuak, itom áamak annakë béchïibo.

²⁴ Én éntok itom núnula, juka Diosta yore jiokoriläu jájamlame, të kaa gente Israelta joome násuk jíbba, ál-la génte kaa judíom ániapo anemmeu násuk kétchi.

²⁵ Jum profeeta Oseasta jïojtekäpo két ínel jiaahua:

In pueblo tine ä téhuaanake,
juka jauhuey júne kaa ín pueblotahui,
entok juka pueblota kaa nákhuaamtane nákhuaá
tíanake.

²⁶ Entok jum bem tejhuaripo:
“Emëe katem ín gentem”,
júmürim Dios jíápsamta üusim ti tehuaana.

²⁷ Isaías profeeta két chay nókaka ínel jiaahua:
“Israelta gente bétana. Eläposum sëeta bénasi
juebénaka aane, jü Israelta pueblo, ili ama yeu
bilame jíba áma jínëutunake.

²⁸ Bueítuk jü Señor ä nokakäu yáanake, sïme
ániata béppa, lútula huëpo, entok läutipo.”

²⁹ Bannaataka profeeta Isaíasta jiauläpo:

Jü Señor úttiata jípureme kaabeta ímï ä tahuar-
iako,
pueblo Sodooma entok Gomorrata pueblota
bénasite tahua éiyey.

Jü lütüria ä súalhuäpo huám mabethuame

³⁰ Huanäi, ¿jáchisute jiaunake? Jume kaa judíom kaa Diosta sáu katemesu ä jájamek juka lütüriata. Huanärim kaa culpaka tahuariahuak, kia bem ä súsualekä béchibo.

³¹ Jü Israel éntok jü leytat jíba jiápsekaihui, kaa ä jájamek.

³² ¿Jatchiakasum jumei kaa ä jájamek? Bueituk bempo juka jita bem jóäbet jíbam éiyay. Jü téta áme bia órekamtachim téitek.

³³ Ä jiojteri bénasi:

Béjem ä bitcha, ínapone jum pueblo Siónpo
 Israelta hueramá böochi,
 juka tétatane áme bia yétcha;
 éntok téta bueru ay huattihuame;
 jume ä súaleme; kaybum tiusi tahuanake.

10

¹ Hermaanom, jiápsipo ín huáatiähui oraciompo nokaka Diostaune ä áahua, juka gente Israelpo joome jínëütunake bétana.

² Ínapone júneiya, tüisi Diosta nesahui bemporim jo peähui huatem béppa; të kaa huitti ä täyahuä pámani.

³ Bueitukim juka lütüla Diosta bétana huetma kaa täya. Juka bem ä súalë bénasi jíbam ä yáa báreka éiya; juka Diosta lütüria huéchiasi órekamta éntokim omoute.

⁴ Síme jü ley Cristotau yeu chúchupe, juka ä súalemta tü yórempo tahua íaaka.

⁵ Tü yórempo tahua báreka Moiséjta ley páman órekame ínel jiojteri: “Jü yoreme ími

leypo órekamta yáakáteko, íkái leyta béchïbo jíba jíapsinake.”

⁶ Të jü Diosta súsualeka huéchiasi ayuhuame, jüri éntok ínel jiaahua: “Katë em jíápsipo ínel jiaahua: ¿Jábesu áman téhuekau jikau huéenake jáni? İri béja Cristota äbo kóm huéria béchïbo, ti jiau báare;

⁷ ínel jíáteko junne, ¿jábesu kókkolam anëu sika itom ä ettejorianake jáni?” İri béja Cristota kókkolam násuk yéchaka ä temajemta bénasi jiaahua.

⁸ Të jü jïojteri, ¿jáchisu jiaahua? “Kaa jáimu emou óorek, jü nooki, em tempo entok em jíápsipo.” İri ínel jü nooki chayeka itom nokähui.

⁹ Bueïtuk Jesús jü Señor ti jíaka em teniay yeu ä buisëtek, entok em jíápsipo ä súalëtek, Diosta kókkolam násuk ä jíabitetuakähui, jínëutunakee.

¹⁰ Bueïtuk jíápsipo ä súalhuäpo Diosta bíchäpo tü yóremtaka tatahua; jü teniay éntok yeu buïbuijhua, jínëutaka tahua béchïbo.

¹¹ Bueïtuk jü jïojteri ínel jiaahua: “Sime hua ä súaleme, kaibu tiusi tahuanake.”

¹² Bueïtuk Diosta bíchäpo sime nanälay; jume judíom entok jume kaa judíom; sïmemmeu Áapo Señor. Áapo yún jita jípureka am miika, jume áu nétaneme.

¹³ Bueïtuk, “Sime Señorta téhuampo nokame, jínëutunake.”

¹⁴ ¿Jáchisu júntukim ä téttehuaaka áu nok-nake, huaka ketune kee bem súalëhui? En-

tok, ¿jáchisum ä súalnake, huaka áa bétana nokhuamta kee jikkajaka? Entok, ¿jáchisum ä jikkaijnake, kaabeta jee ámeu ä nokayo?

¹⁵ Entok, ¿jáchisum ámeu noknake, kaa áman bíttuatuko? Juka jjojterita jiauläpo: “¡Tepam musála maachi, jume guókkim, yánti jíapsihuamta nokame attiam, entok bemela tü nokta huériame!”

¹⁶ Të kaa síme al-leaka ä mabetak juka tü noki bemelata; bueítuk jü Isaíasta jjojteri ínel jiaahua: “Señor, ¿jábesu juka itom nokäu jikkajaka ä súsualek?”

¹⁷ Júnëli béja jü Diostat ehuame jikkaijhuäpo yeu huéiye; jü jikkaijhuame, Diosta noki jikkaijhuä bétana huéiye.

¹⁸ Të éinne ínel jiaunake: ¿Jachum tua kaa ä jikkaij-la jáni, juka Diosta nooki? Anáka; akim ä júneria. Jü jjojteri ínel jiaahua:

Síme buíärat jikkaijtuk,
síme ániat nokhuak.

¹⁹ Énne júchi ínel jiaunake: ¿Jü yoremraa Israelpo joome íkái kaa júneria? Bannaataka sep Moisés ínel jiaahuak:

Ínapone naíbuk-riata enchim innëtuanake gente kaa Israelpo jommemaki.

Entok gente kaa suamsi emo nüyemmaki enchim öomtituä béchïbo.

Junëline béja enchim öomtituanake.

²⁰ Jü profeta Isaías huitti ínel ámeu jiaahua:

Jume kaa nee jariamesu nee téuhuak;

jume kaa nee nátemaymeune ino yeu machiriak.

21 Të jü Israelta bétana éntok ínel jiaahua: “Sime táapone ámeu mám rútuksilataka jíba ámet boobíchaihui, jü gente kaa nee huáatiaka entok nee béj-reka anemtamak junne.”

11

Israelitam bëyeka tahualame

1 Én éntokne ínapo ínel jiaahua, ¿jachu juka ä pueblohua omoutela, jü Dios? Èe, kaa junëli huéiye. Bueituk maasu én ínapo két Israelita, Abrahamta üusimpone yeu simla, Benjamínta familiapone joome.

2 Kaa yeu ä tahuariala, jü Dios juka ä pueblohua. Áaposu jauhuey naateka ä täya. Ö, ¿jache kaa ä jíkkaijla, Elíasta bétana nokta, jiojteripo huémnta? Juka Israelta Diostau yeu buíssek, kaa tüisi ä tahualatukä bétana, ínel jíakari:

3 “Señor, jume em profetamim súhuak; jume em altarim entokim chíbela tatabla; entokne ínapo jíba tahuala; neechim éntok jaria nee më báreka!”

4 Të jü Dios, ¿jáchisä yómmiak, téhueka bétana? “Guoy búsan mil yorememne íno béchibo ëeriala; jumei béja kee jee Bäaltau tónommia jápte.”

5 Én ímí tiempopo junne, ketunem áma yeu púataka aane, Diosta yore mikä pámani.

6 Kaita yáaka Diosta túhua jájameko, jüri béja kaa tékil yáarita béchibo huéiye. Kaa junëli ä huéeyo, jü yore mikhuame kaa yore mikpo näikiari. Tékilta béchibo huëtek éntok, jü yore

mikhuame kaitapo tatahua. Júneli huéeyo jü tékkil kaa tékilpo näikiari.

⁷ Huanäisu, ¿ëni? Jü Israel juka ä jariaihui, kee jee ä jájame; të jume áy yuktiarim ál-la béja ä jájamla. Jume huate éntok juka jíapsita námakasi tahuariak.

⁸ Ä jiojteri bénasi: “Dios Áapo béja ínëli am tahuatuak, kaita am innënakë béchïbo. Jume pusim júne béja kara bínnake; jume nákam júne béja kaa jikkaijnake. Júnëlim tahuala, én tájti.”

⁹ Entok David két ínel jiaahua:
Jum bem náu yájaka jïbuäpo huite cháaripo
entok jítëripom huáttinake.
Júmürim tëiteka áma jïokot ayunake.
Jüri ámeu huéénake.

¹⁰ Eläposu jume bem pusim kaa bíchaka tahuanake, kaa machïku;
eläposum bëampo kökosi huanteka ókola rejtinake bem kókkou nükisi.

Kaa judíom jínëuria

¹¹ Én éntokne ínapo nátemaje: Jume Israelta gentem, tëiteka huattek; ¿én béja kaibu júchi áu tóboktianake? ¡Kaa jümü ámani! Të ál-la jü bem kaa tüisi ayuka béchïbo, jü jínëuria kaa judíommeu yepsak, jume judíom öomtituä béchïbo.

¹² Jü tëitekäu bem huáttékähui, jü ániatau tühuata nüpak; jü bem kaa tüisi anëu jume kaa judíommeu tühuata yáhuak. ¡Chë júne tühuata yáanake, yúmalasi bem Diostau jíapsi kúaktekateko!

¹³ Gentiilim kaa judíom enchimmeune nooka.
Bueituk jü Dios enchimmeu nee bíttuala.

Tüisine át jíápseka entok ä yöreka ä johua, juka ín tékkil.

¹⁴ Jamak júnene jume huate ín ójbopo joomem öomtituanake, enchimmak tekípanu-akari. Huanäine Diosta am jíneünakeu bíchaa am huériunake.

¹⁵ Jume bempörim päkun yeu taahuari-akähui juka síme yoremraata Diostamak tüisi jíapsinakë béchïbo, junëli siika. ¿Jáchisu ámeu huéenake jäni? Ámani béja jume judíom símem jum túhuau bíchaa kúaktiahuayo, ítepam jíapsita jájamnake, kókkolam násuku!

¹⁶ Jume páanim bát yáahuakame santotuko, jume chúkula yáahuakame két jíba santotaka yeu huéenake, bueítuk jü bát huéri huépul tujpom náu jometunake. Entok jü júyata naahua santotuk junne, síme mesëkiriam két santotu-nake.

¹⁷ Jume huate mesëkiriam käitiahuakä, huanäi empo béja jü oliivo kía júyapo jometaka, jümü kéchahuake basihuek. Huanäre béja jü jíapsi em jípurëhui jü oliivo bähua jíapsitamake ä jípunake. ¹⁸ Katë juka júya bat huémta mesëkiriam kaitapa bít báare; bueítuk empo emo buérialëtek, jüneäe émposu kaa juka nahuata jíapsita mákka, ál-la áapo jü nahua enchi jíapsita mákka.

¹⁹ Empo jamak ínel jiaahua: “Jume mesëkiriam käitiahuak; ínapo jum käitiapo basiu íaahuak, jü oliivo óguotachi.”

²⁰ Türi; chúkiahuakamme, huame mesëkiriam, kaa juka Diosta bem súalekä béchïbo. Të empo em ä súualekä béchïbo

jiápsake ímì aane. Katè emo buérialé; ál-lè Diosta májhueka jiápsa.

²¹ Bueítuk Dios kaa am jiokorek, jume mesèkiriam tua ä ogúopo joome, enchi júne kaibu jiokorinake.

²² Áachè suuhua, éntokè ä bitcha, Diosta türi jiápsekähui, entok kuttílasì huémta ä türèhui. Kutti ámet mámma, jume huáttekammechi, entok két enchi jiokolè, jíba junèli enchi ä súaleka aneyo. Kaa ä junèlituk éntok, enchi két chúktianake.

²³ Inentaka bempo juka kaa ä súalhuamta tójaka anèteko, júchi bemelasi óguot am basiutuanake. Bueítuk Dios úttiata jípуре, júchi bemelasi óguot am kechanakè béchíbo.

²⁴ Áahuè huáate: Empo jú oliivo kía júyapo jometaka káitiahuaka, jú oliivo ethuaka suayahuamtat kéchahuakä basiutuahuak, jume mesèkiriam át jomesu chë kaa át kéchahuakä basiutuana, jú júya ámemak jometamaki!

Israel yoremraata jínëunähui

²⁵ Hermaanom, íkäine két enchim jüneriatua péiya: Dios ä éSORita Bénasi óretukay én ímì tiempota huey yeu buíj báahuaka ériatukay. Katem emo jábelinake. Jáchisu áu siika, jú yoremraa Israeltahui, juebénakam juka bem jíapsi námakasi yáariahuak, juebena kaa judíom ä jajamnakeme aman Diostau jíapsi kuaktisuko, béja lútinake jume kaa judíom tiempo.

²⁶ Huanäi béja síme Israel jínëutunake, ä jiojteripo Bénasi:

Jum pueblo Sión bétana huéenake,
 jü itom jínëunakeme,
 jukä Jacobta familia kaa türik yáari ä úhuäteko.

²⁷ Entok íkái noktane ámemak súmanake,
 júnakoy béja ínapo jume bem Dios bejrim am
 úhuaanake.

²⁸ Evangeliopo Diosta bej-reka kaate enchim
 béchïbotaka, të bem yeu puatukäpo; en-
 tokim uttesi nákhua, jume bem bát kat-riampo
 béchïbo.

²⁹ Bueituk jü Dios jita yore ä mák-ri, kaybu
 yore ä úhuaanake, jabeta yuktiaka ä nunuko
 kaybu ä koptianake.

³⁰ Eme junne kaa judíom bannaatakem juka
 Diosta néshui kaa johuay. Én éntokem ä ja-
 jamla, juka Diosta yore jiokorëhui, jume judíom
 kaa Diosta néshui yáakä béchïbo.

³¹ Júnëli két jume judíom ëni katim Diosta
 néshui yáuhuak, juka Diosta úttesi enchim
 jiokolinakë béchïbo. Bempo éntok két ä
 jájammak, juka Diosta úttesi am jiokolinakëhui.

³² Jü Dios béja sïmem tójjak, jum kaa türi
 böot am kannakë béchïbo, chúkula béja sïmem
 ä bíttua báreka, juka yore ä jiokolëhui.

³³ ¡Tepa ínel kaa lülúteka böka, jü Diosta
 ára jita joähui, ä jüneriähui entok sïme jü
 täyahuame! Tepa obiachisi kara huitti át
 jüneetu, jü Diosta huáatiäbechi; kaa läuti ára
 ámet jüneetu, jume ä böommechi.

³⁴ Bueituk, “¿Jábesu tua béja át jüneenake
 jáni, juka Señorta éäbechi? ¿Jábesu ä majtia
 jáni, ják ámani ö jita ä yáanakëhui?

³⁵ ¿Jábesu Áapörík bát ä mákak jáni, juka ä mák-ri ä nóttiriä béchïbo?”

³⁶ Bueïtuk Áapörík bétana, Áapörík béchïbotaka, éntok Áapörík béchïbo, símetaka ímï ayukame, Áapo ä áttiak. Áapörík béchïbo jü lóoria, yúu huasu-huasuktiapo. Júnentunake.

12

Cristota súaleme jonakëhui

¹ Huári béchïbo, ín hermaanom, enchim-meune nooka, ujbuanaka, Diosta yore jiokolë pámani: Enchim takahuamem jiápsame kaa ámpolekem Diostau buísse. Ìri ofrenda jiápsame Diosta ä musäülëpo tua ájaria, éntok tua huéchiasi huéiye.

² Katem ímï ániapo én imï ayukamtat jíba emo joyhuaria; ál-lem hua enchim kóba éeri bemelasi yáanake. Bueïtukem jünëlem beja ä jüneríanake, jita Diosta huáatiähui, yoremak al-leehuatma ä jípurëhui, éntok kaita áu bëyeka yúmalasi ä türiakähui.

³ Júnëline jiaahua, huaka tühuata ára jita johuatma ín mák-ri béchïbo, huame hueuhuëpulaka enchim násuk aneme, katim huatem béppa emo ériapo yúmala, ál-la áma ä huéeläpo jíba, áa bétana huéchiasi éaka, huaka Diostat súalhuäpo beekik, Dios Áapo hueuhuëpulammet ä näikimtela.

⁴ Jáchin jum itom takaahuat yún náu huémta itom jípure bénasi, të kaa síme nánancha huépul tékilta jíba johua.

⁵ Júnëli két ítapo juebénaka náuhui, huépul takaahua jíbba jum Cristopo, entok simetaka náu aneme náu huéiye.

⁶ Katte síme nanälaysi huépülaik jíba ára johua; atä mák-ri Diosta bétana. Jábe juka Diosta bétana nokta mabetaka ä nokame, em Diosta súalë beekisi jíbe ä johua.

⁷ Ö chë jita tühuata jábetau johuäpo, áahuë ä johua; ö yore majtiahuäpo, jábetë majtia.

⁸ Jábe Diostau bíchaa am huériame éntok, eläposu Diostau am rúktianake; hua jita huiutíame, eläposu jábeta miknake; jü jábe kóba yöpo huéeka jume huatem ára huériame, eläposu júkái tékilta jonake; jábeta jiokolëka ä aniname éntok, eläposu al-leaka ä jonake.

Cristota sualhuäpo itom jo iähui

⁹ Jü jábeta nákeme chíkti ä jíapsimak yore náknake. Juka kaa türík omot yéchaka, türík jíba boojorianake.

¹⁰ Símetakem emo nákke, emo saylakamta bénasi: Emo ériakem emo bitcha, éntokem símeku emesu emo chë éria.

¹¹ Túisi át jíapseka, kaa obeka, Señorta tékil johua chikti enchim jíapsimaki.

¹² Al-leakem Señortat boobíchaihui; yánti jíapseka juka kaa türík jita huémta ínnëhuäpo, yüu tüttem Diostau nooka.

¹³ Jume Cristota súaleme, akem am ania; jume lótteka kateme enchim jóapem am mabeta.

¹⁴ Jume enchim jájjaseme, tühuatem áme béchíbo aahua, jü Señortahui; katem béttesi ámet nooka.

¹⁵ Jume al-leammakem al-leiyya; jume buanam-mak éntok, ámemakem buaana.

¹⁶ Huépülay bénasem emo bíchaka náu aane; katem emo buériale; jume poloobemmakem emo huéria; katem eme jíba jita emo täya tíaka éiyya.

¹⁷ Katem juka juénasi ayukamta jü kaa tühuay béjtua; juka türík jíbem jo báreka éiyya, síme yoremem bíchäpo.

¹⁸ Ama yumátekem síme yorememmak jünem yánti jíapsihuatma jípureka aane.

¹⁹ Katem emesu juénak enchimmeu yáarita nóttiria báare. Eme hermaanom ín nákéhuim, jü Diostahuem ä tójja. Huári júnakoy juka nokta béttesi ámet chúpanake, bueítuk ínel jïojteri: “Ínapone ä áttia, juka yoreu yáahuamta nóttiriahuai; simetane ínapo béjtuanake, ti jiaahua jü Señor.”

²⁰ Júnëli ket jiaahua: “Juka enchi béj-reka huéekamta tébäureyo, Akë ä jïbuätua; ä bäi mukeyo, Akë ä bäa mikka. Empo íkai joáteko, óbam kóbat át huáttiamta bénasë ä táanake.”

²¹ Jü juénasi anhuame kaa enchi yúyüinake; ál-la empo juka kaa türíkë jü tühuay kobanake.

13

¹ Síme yäura ímí buíapo nésahuemta bétukem emo nüye; bueítuk kaita éntok yäura, juka Diosta ímí kóm jünakteri yäura jíba ímí ániapo aayuk.

² Júnëli béja jábe junne juka yäura ne-sauta béj-reka huée báareme, Diosta ímí kóm jünakteri béj-reka annake. Huanäi béja jume

íkäi béj-reka ayukame, bempo emo ä joria, juka béttesi bem püaktianakëhui.

³ Jume jueezim ímï buíapo juka yäurata núk jokame juka tühuata joamtahuim kaa suuhua. Kaa am máujpo yúmala; jü juënasi aneme ál-la. ¿Jachë empo juka yäurata kaa májhueka ímï jíapsi péiya? Türikë johua; huanäi yäura áaposu enchi úttilnake.

⁴ Diosta nésahuim joaka ímï aane, enchi ania báreka. Të juënasi anëteko, máujpë yúmala; kaa kíal am jípure, jume ejparam, jü tékiakame, bueítuk Diosta nésahui yáatebo báreka, juka juënak bem joähui ámechá nóttiria.

⁵ Huäri béchibote áabétuk ito nüpo yúmala, kaa juka kökosi itom ä yáanakëhui jíba májhueka, ál-la juka jíapsi ehuamta kaa chichä machik jipü béchïbo.

⁶ Bueítuk huäri béchibë két impuestom béjtua, juka Diosta tékilta am joaka annakë béchïbo. Yüu tüttim tekipanua, júkai joakari.

⁷ Simetem juka enchim huikiriähui béjtua: Jum náu tómi jíkimaahuäpo, náuhuem tómi jíkima; jume impuestom béjtuahuäpo, impuestomem béjtua; juka yörisi maachik, akem ä yöre; juka nákhuaaka ériahuamta, akem ä nákeka ä ériaka ä bitcha.

⁸ Katem jábeta huikiriaka tatahua; nánanchem síme emo nákeka ál-la náu aane; bueítuk juka alë Bénasi yoremta nákeme, juka leyta jiäpo áman aane.

⁹ Jü Diosta nesauri ínel jiaahua: “Jubekë karë täbuik juube, jámut junne kunakame kaa täbui yoremta jípunake; katë yore suuhua; katë

kía jábetat kaa lútüriata nooka; katë juka kaa em áttia ukule”; entok júchi jü huate Diosta nésahuim, ímirim síme chúppe, ínel ä jiäpo: “Juka emo bénasi yoremta emo bénasë ä ériaka ä náknake.”

¹⁰ Jü yore nákhuame kaabeta kökosi johua; junëli béja hua yore nákeme tua juka leyta jáá páman aane.

¹¹ Símeta ínëli huëpo eme béja át suanake, jü ániachi. Béja yúmala, jü taahuari, kócheka búsaaka itom jotenakëhui. Bueitukte én chë júne kaa mékka áu ansaka, jü Señorta itom huériunakëhui, júnakoy itom ä súsualeka taahuarit béppa.

¹² Béja mékka tukaari huéiye; jü machiria béja äbo jëla ansime. Én éntokte jum kaa machiku itom attiakáihui tóijnake. Taahuapo nássua huíkörimtem én núnake.

¹³ Taahuapo rejtemta bénasite ito núnake, suamsi; kaa jum jaiti machiku entok vino jíhuäpo, jum kaa huéeläpo sánko béj-remta áttiahuäpo junne, kaa tiuraa pajkompo ják rejtihuamta junne, nássuahuäpo junne, emo ée béj-reka jíapsihuäpo junne.

¹⁴ Señor Jesucristotate súpetenake, entokte kaa juka huakajta itom huériu bárëu bíchaa jíba kannake.

14

Diosta súalhuäpo kaa üúttiakame

¹ Juka Diosta súalhuäpo kaa úttiakamta enchimmeu ä rúkti báareyo, akem ä mabeta;

të katem áamak nok nássua báare täbuiasi jita sualhuamta bétana.

² Bueituk maasu én senu simeta jita buabuähuamta buänake; të hua kaa huitti Diostat éame, jüta síarik jita jíba buänake.

³ Jü huakajta buäyeme, kara ä ée béj-reka ä bitcha, juka kaa ä buäyemta. Jü kä buäyeme junne, kara jáchin éaka ä bitcha, juka ä buäyemta, bueituk jü Dios áapo két ä mabel-la.

⁴ ¿Jábesu empo, juka täbuik tekoka tekipan-uamta sútuay emo ä yuptituanakëhui? Diosta nésahui johua, kíkteka ö huécheka junne. Jü Señor Áapo nésahue; ä úttiäray ä kéchanake.

⁵ Senu kaa sime taahuarim nanäläy tíiya. Huate éntok sime taahuarim nanäläy tíiya. Ínëli jiayhuäpo, jáchin ä súal bárëpo, senu ä súalnake, chíktä jíapsimaki.

⁶ Jíta taahuarita empo yöreka Diosta át súaleka, Diosta béchibë tüisi aane. Jü jibuäme Diosta baisahueka ä johua. Ánëli kétchi, jü kaa jibuäme Diosta baisahueka kaa jibuä. Tüisi aane, entok jíba Diosta baisauhue.

⁷ Bueituk ito násuk kaabe áu úttileka ä jíapsi bárëpo áman jíapsinake, entok kaabe júne két ä muk bárëpo áman muknake.

⁸ Bueituk ítapo jiapsäteko, Señorta béchibote ímí jíapsa; entok ítapo kókkoteko, Señorta béchibote ímí kókkko. Júnëli béjja, jiapsätek junne, ö kókkotek junne, Diosta áttiamtakate ímí aane.

⁹ Huäri béchibo jü Cristo muukuk entok júchi jíabitek, entok huanäi júchi jíapsak,

símemmeu yöpo kíkte báreka, kókkolammehui entok jiápsammehui.

¹⁰ Të empo, ¿jatchiakasë juka em hermaano sútuay ä yuktia? Ö empo kétchi, ¿jatchiakasë juka em hermaano kaitapo bitcha? Bueítuk símete áman yeu jáptenake, jum Cristota yäura bíchápo.

¹¹ Bueítuk ínel jiojteri:

Ínapo tua ájária, ti jiaahua jü Señor.

Síme inou tónommia jáptenake,

entok junëli béja símetaka bem teniay Diosta yöreka áu noknake.

¹² Júnëli béja símetaka huepülaka Diostau yeu jápteka símeta itom yáakähui áu yeu buíjnake, júnaköri.

Katë juka em hermano jioptua báare

¹³ Júnëlite béja ëni katte itom súttuay jábeta yuktiaka át noknake; ál-late am anianake, kaabe hermaano itot jáhuiteka jum kaa türikun bíchaa nóttinake.

¹⁴ Ínapo Señor Jesústat jiápseka íkai jüneria: Ímí ániapo ayukame kaita chicha maachi; të jábe ímí ayukamta kaa türi tíaka jiápsame, áapörík béchibo chicha maachi.

¹⁵ Të jü em buäyë béchibo jü em hermaano sásäbuanäteko, jümü béja jaibusë kaa Diosta yore náké páman aane. Katë jaibu kókosi ä johua, em buäyebeyi, juka hermaanota. Huári béchibo két mukila, jü Cristo.

¹⁶ Juka tühuapo enchim jípurëhui, katem jájana kaa huéchiasi áa bétana noktebo.

17 Bueituk jü reytaka Diosta nésahuëhui kaa buähuame, kaa jita jihuame, të ál-la lütüriata täyahuame, yánti jíapsihuame entok Espiritu Santopo al-leehuame.

18 Huä ínëli juka Cristota nésahui joame, Dios áamak al-leiya, entok sime yoremem ä yosireka ä binnake.

19 Huäri béchibote béja yánti jíapsaka anhuamta bétana kaa chúkteka tekipanuanake, sime ito aniaka espiritupo yötu béchibo.

20 Katë jü buähuamta béchibo juka Diosta tékil chíbejtia. Sime buähuame kaita chicha maachi; të ál-la kaa türi jü yoreme juka jita ä buäyë béchibo jábeta sásäbuaniäteko.

21 Huakajta buähuäpo entok vino jihuäpo em hermaano teítituanaketek, ö jita júne ä öomtítuanakepo, ö kömä éetuanakepo, katë ä johua.

22 ¿Empo Diosta súalhuamta jípure? Türi emo béchibë ä jípure, Diosta bíchäpo. Yúmalasi al-leehuamta jípure jü kaa áu béj-reka jita jehuteriame.

23 Të jü kaa Diostat éaka jita buäyeme bétte noki át chúchupe, bueituk kaa Diostat éaka ä johua; bueituk jü sime kaa Diosta éehua bétana huéeme Diosta béj-reka huéiye.

15

Cristota ejemplotate hueriana

1 Ítapo Diostat ehuäpo chë üutiakame jume chë kaa üúttiakame aniaka am huériunake; katte juka itom türëhui entok juka itom áy al-leähui jíba jonake.

² Sime ítapo juka itou jëla anemta béchïbo türik jariunake, juka áu tüisi huéchemta, jum Dios huáatihuäpo ä yötunakë béchïbo.

³ Bueítuk Cristo junne kaa juka ä türëhui entok tüisi áu huéchemta jíba yáuhuak; të ál-la juka jïojterita jiäpo bénasi áu yeu siika: “Jü juënasi emo bétana nokhuame, íno béppa huétchek.”

⁴ Bueítuk jü bannaataka jauhuey jïojtehuakame, itom yún jita jüneetua báreka ínel jïojtehuak, juka ára boobit-huamta itom jípunakë béchïbo, entok óusi éehuamta, juka jïojtetat suakari. Júnëlite al-leaka át boobinnake, juka äbo huémtat.

⁵ Të jü Dios juka kaa huanti jíapsihuamta áttiakame entok juka buanhuamta yore úuhuaame enchim násuk kéchá ayutuanake, juka huépülsi náu éehuamta Cristo Jesústa ä huáatiäpo bénasi.

⁶ Júnëli béja sime nánahuit éaka huepülak náu nokaka, Diosta itom Señor Jesucristota Áchay úttlnake.

Jü kaa judíommeu nokhuak jü evangelio

⁷ Huäri béchïbo, emoem mabeta, jáchisu Áapo Cristo két itom mabel-la, Diosta lóoria béchïbo.

⁸ Bueítukne én enchimneu ínel jiaahua, Cristo Jesús jume judíom aniaseka äbo yepsak, jume áchayhuarimneu nokta yáari chúpaseka, entok juka lütüriata Diosta bétana huémta machisi bíttebo báreka.

⁹ Entok jume kaa judíom juka Diosta úttil íaaka úttesi yore ä jiokolë béchïbo, ä jïojteripo bénasi:

Huäri béchibo ínapo jume kaa judíom násuk
enchi yeu buíjnake,
entokne enchi buik-rianake.

¹⁰ Entok júchi ínel jiaahua:

Al-leäem, eme kaa judíom, jü Diosta pueblo-
maki.

¹¹ Huanäi júchi ínel jiaahua:

Señortem úttile, síme jume kaa judíom,
éntokem kaa chúkteka áa bétana buiika.

¹² Isaías éntok júchi ínel jiaahua:

Jü Isaíta nahua áma tahualame basiunake,
huanäi reytaka áu tóboktiaka jume kaa judíom
sáunake;
jume kaa judíom éntok tüisi át jiápseka át
boobinnake.

¹³ Áapo Dios juka át boobit-huamta yore
mákame jü al-leehuamtay enchim tápunianake,
entok yánti jiápseka ä súalhuamtayi. Júnëlem
al-leaka át boobinnake, Espíritu Santota
úttiärayi.

Pablota ministerio tekil

¹⁴ Tüisine jüneiya, hermaanom, enchim jü
túhuay tápuniakähui, entok béja yún jita
enchim täyähui. Júnëlem béja ára emepola emo
ania, jume huatem majtiakari.

¹⁵ Én éntokne én ímï enchimieu jïojte, her-
maanom, jamakne kaa huéeläpo júne aayuk,
íkáï kaa enchim koptia sáhueka enchim áu
huáatituaka, Diosta tü eä bétanane íkáï ma-
bet-la:

¹⁶ Jesucristota tékil kaa judíommeu bíchaa
Diosta evangeliopo tekipanuka. Ínëli jume kaa
judíom Diosta bíchäpo tüisi bíttunake. Huanäi

jü Espíritu Santo Diosta bíchäpo chichä machik itom úuhua.

¹⁷ Emo jábelhuamtane jípure, Cristota béchibo, Diosta bétana täyahuamta.

¹⁸ Juka Cristota íno huam yáari, jukai jíbane ára nooka, kaita entoko, jáchin jume kaa judíom ä nok chúpaka, jáä páman aane, bem nokä pámani entok tékilpo.

¹⁹ Diosta úttiärayne machisi am bíttuak, entok jauhuey kaa bít-huamta, Diosta Espíritu úttiäray. Júneline béja jü buere joära Jerusalémpo naateka, entok áa huíkola Ilírico buiaräu tájti, símeta jukaïne jü tü noki Cristota bétana huémtay tápuniala.

²⁰ Íneline tepa úttiata yáuhuak, juka Diosta evangelio am majtiaka, jum jauhuey júne kaabeta Cristota bétana nokhuakapo, kaa tábuik tékilta yáariari béppa ä tahua iaaka.

²¹ Ál-la juka jiojterita jiäpo bénasi:
Huame jauhuey júne kaabeta Diosta bétana ámeu nok-rim;
ënim bínnake, huame jauhuey júne kaa áa bétana nokta jíkkajj-lame;
áachim jünéaka tahuanake.

Pablo buere joära Romau huée báreka nooka

²² Íari béchibone kara enchimmeu huéeka tatahuay, juebénasi áman huée báreka junne.

²³ Tëne én béja, juka ín tékil chúpasuk ími buiärapo, enchim anëu huée bárekane éiya, béja bínhua naateka.

²⁴ Españau sikátekne enchimmeu két nóytinake; bueítuk áma huam huéetekne

enchim bíchaka áma huam huéenake. Ámane béja enchimmak al-leesuka, jamak júnem nee böo tóijnake.

²⁵ Én éntokne Jerusaléniu bíchaa hueiye, jume Cristota súaleme tékilta huéchiasi yáa báreka.

²⁶ Bueituk jume hermaano griegom Macedonia entok Acaya buiaräpom joome, bem jíapsi türimakim tómita náu tojja jume hermaano chë polobemmeu ä bíttuak, Jerusalénihui jume Cristota sualemmehui.

²⁷ Bempo junëli ä yáa bábarek, katim juënasi ayuk, katäkum bempo két ínëli espíritu tékilpo am aniak, juka tü noki bemela Cristota bétana nokhuamta ámeu bíttuaka, jume kaa judíommehui; bempo két bem tómiyi am aníapo yúmala.

²⁸ Júnëli béja ínapo íkái yáasuko, íkái ín huériäu ámeu buísekáteko, enchim huámne huéenake, Españau lúl-la.

²⁹ Tüisine jüneiya, ínapo áman enchimmeu sikáteko, juebenak yún tü huéchiapo Cristota evangelio jípureka, enchimmeune yebijnake.

³⁰ Entokne senu huémta két enchimmeu noknake, ín hermaanom, Señor Jesucristota téhuampo entok jü yore nákhuame Espíritu Santo itom mák-ri, nechem ania, Diostau nokaka.

³¹ Áapo jü Dios nee anianake, entokne tüisi áma yeu huéenake, jume yoreme kaita súaleme Judea buiärapo joomem násuku, entok jü tómmi ín huériähui, jume hermaanom buere joära Jerusalémpo joome al-leaka ä mabetnake.

³² Entokne ínapo két al-leaka enchimmeu yebijnake; áman sikáteko Dios Áapo itom anianake,

entokne al-leenake, enchim bíchaka; junëline béja jimyoreka tahuanake.

³³ Entok jü Dios yánti jíapsihuamta áttiakame síme enchimmaktunake. Júnentunake.

16

Pablota ámeu teboterim

¹ Hermaana Febeta bétanane két enchim-meu nooka, enchim áamak türi sáhueka, jume Cristota súaleme pueblo Cencreapo joome; diaconisapo tékiak.

² Akem ä mabeta jum Señorpo, huate santom bénasi. Símepem ä bitcha, jíta enchim-meu ä huáatiähui; bueituk áapo ket huatem bürum aniala, entok nee junne.

³ Priscilata entok Aquilatem tebotua; Cristo Jesúspom ínomak tekipanuala.

⁴ Jínhua machikun yeu sájjak, nee jínëu bárekam batte bem jíapsihua täruk. Huári béchibone úttesi am baysauhue, entok kaa ínapo jíbba síme jume iglesiam kaa judíom két ánëli.

⁵ Jume Cristota sualhuäpo nau anim ä jóapo náu yayajame, akem ä tebotua. Epenetotem tebotua, ín nákéhui, jum Acayapo jüri bat Cristota mabetakame.

⁶ Maríatem tebotua; áapo tüisi tekipanuala, enchim násuku.

⁷ Andrónicotem tebotua, entok Juniasta, ín huahuajim entok ínomak pereesotulame. Ímëine tüisi ériahua jume apóstolim násuku, entokim két íno béppa bínhuatu Cristopo anekari.

⁸ Ampliastem tebotua, Señorpo ín nákéhui.

⁹ Urbanotem tebotua, Cristo Jesúspo itom anika tekipanuame, entok Estaquista, ín nákéhui.

¹⁰ Apelestem tebotua. Símete béja ä jüneria, jáchin machisi Cristota ä súaléhui; Aristóbulota jóapo joomemem tebotua.

¹¹ Herodióntem tebotua, ín huahuay. Narcisota jóapo jomemem tebotua; júmëi béja Señorpo aane.

¹² Trifena entok Trifosatem tebotua; júmëi béja Señorta tékilpo aane. Juka tüisi nákhuaanta Pérsidatem tebotua; jüri két tepa yún áma tekipanuala, jum Señorta tékilpo.

¹³ Rufotem tebotua, Señorta áma yeu púari, entok ä áyehua, ín áiye kétchi.

¹⁴ Asíncritotem tebotua, juka Flegonteta, Hermasta, Patrobasta, juka Hermesta, entok jume hermaanom ámemak aneme.

¹⁵ Filólogotem tebotua, juka Juliata, juka Nereota, entok ä huayihua, entok juka Olimpasta entok síme jume santom ámemak aneme.

¹⁶ Símetakem emo tebotua, Cristota sualhuäpo emo nakeka. Síme jume Cristota súaleme ími joomem enchimmehum tebote.

¹⁷ Senu huémtane két enchimmeu aahua, hermaanom, tüisem ámet suuhua, huame hermaanom násuk yore náikimteme, entok ámet tëtihuamta böot óreme, juka enchim Diosta bétana majtiari bėj-reka huéiye. Síme یری, katem ámemak emo jípu báare.

¹⁸ Julébena géntem katim Cristota nésahui johua; juka tüisi ámeu huéchemta jíbam jariu báreka eíya, entokim uyjolisi tülisi nokaka

kannake, entokim tuata Bénasim nokaka am baítaubáreka, jume kaita jünereame.

¹⁹ Bueítuk juka Diosta enchim súaleka boojoriáhui, béja símekut jüneriahua. Júneline béja ínapo júne al-leiya, ä jíkkajaka enchim bétana. Juka tühuata símetane túlisi enchim täya íaa; éläposem juka kaa türík jak ayukamta kaita jüneria.

²⁰ Jü Dios yánti jíapsihuamta jípureme láuti jëla juka Satanásta kóm tátabnake, enchim guókim bétuku. Jü Señor Jesucristo Áapo jíba enchimmaktunake, tühuata enchim maksimeka.

²¹ Timoteo enchim tebotua, ínomak aneka tekípanuame, entok Lucio, Jasón entok Sosípater, ín huahuajim.

²² Ínapo Tercio, Pablota bétana íkái jíofterita johuame, ínapone két Señorpo, enchim tebotua.

²³ Gayo enchimmeu tebote, nee ä jóapo mamabetame, entok símem jume Cristota sualhuäpo nau anim. Erasto enchim tebotua, municipiopo tesorero, entok jü hermaano Cuarto.

²⁴ Jü Señor Jesucristo, Áapo jíba enchimmaktunake, tühuata enchim maksimeka. Júnentunake.

Diosta úttileka ä yosirë

²⁵ ¡Áapörík juka Diostate yosireka ä úttile! ¡Bueítuk ára yore huitti éetua, ín evangelio jíá pámani, entok Jesucristota bétana itom nokähui! Jü Dios jita benak yoremem bétana naíkialäu yeu machiriakame, jü jauhuey naateka éotaka ayukay, ániata kee im yáahuay naateka.

²⁶ Të én béja yeu bötela, entok jume profeetam jiojterimak, Diosta jíbapo béchibo nésahuepo, síme yorememmeu áu täyatebok, entok ä súaleka áma bem annakë béchibo.

²⁷ ¡Jü huépülaytaka Áapola Dios, entok símeta jüneriame, Áapörík béchibo jü ujoyória Jesucristota huám ámani jíbapo béchibo! Júnentunake.

Mayo

Mayo: Diosta nooki yorem nokpo New Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mayo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source files dated 13 May 2025

84020f7b-8f34-5f65-803f-a2c6c92b92ea